ԿԱՐԵՆ ԱՍՐՅԱՆԻ ՀԱՂԹԱՐՇԱՎԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է

ԽԱՉԻԿ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Չորս տարի առաջ, ճիշտ այս օրերին, հարցազրույց վարեցի Կարեն Ասրյանի հոր հետ: Արարատը զուսպ հիացմունքով եւ անսքող հպարտությամբ պատմում էր որդու շախմատային հաջողությունների մասին: Դեռեւս չէր բոլորել Կարենի 13 տարին, բայց հենց այդ օրերին նա հասցրել էր դառնալ Հայաստանի մինչեւ 18 տարեկան պատանիների չեմպիոն: Այդ մրցաշարից հիշողությանս մեջ տպավորվել է այսպիսի մի դրվագ: Ընթանում էր 4-րդ, թե 5-րդ տուրը: Կարենը, որը մինչ այդ հաղթանակով էր ավարտել իր հանդիպումները, այդ օրը եւս մարտականորեն էր տրամադրված: Անսպասելիորեն մրցակիցն առաջարկեց ոչ-ոքի: Դիրքը նպաստավոր էր, հաղթանակի տենչը՝ պահելի: Կարենը երկրորդ անգամ էլ մերժեց փորձառու հակառակորդի հաշտության առաջարկը եւ... տանուլ տվեց: Թվում էր, թե ցավալի պարտությունը կարող էր հունից հանել պատանուն: Սակայն Կարենը, որը ժառանգել էր արցախցի իր նախնիների համառությունը եւ անկոտրում կամքի ուժը, ոչ միայն չընկճվեց, այլեւ մնացած պարտիաներում մեկը մյուսի ետեւից պարտության մատնեց վիճակահանության քմահաճույքով իրեն բաժին հասած բոլոր մրցակիցներին: 8 միավոր 9 հնարավորից. այսպիսին էր պատանու նվաճումը, նկատենք՝ իրենից տարիքով ավելի մեծ շախմատիստների շրջապատում:

Կարենը հոր՝ Արարատ Ասրյանի եւ Կրասնոդարի մրցաշարի հովանավոր Սամվել Հովհաննիսյանի հետ

Իսկապես, ոչ մի հաջողություն պատահական չի լինում: Նպատակասլացությունը, պայքարի անզիջում ոգին շախմատիստի մոտ ձեւավորվում են վաղ պատանեկան հասակից: Այս տարվա հունվարին Մոսկվայում կայացած Տ. Պետրոսյանի հուշամրցաշարում Կարեն Ասրյանը ցույց տվեց բացարձակ արդյունք՝ 9 հաղթանակ 9 պարտիաներում: Հարցն այն չէ, որ իր խաղով Կարենը մի գլուխ բարձր էր մրցակիցներից: Մաքսիմալիստական ձգտումները, երբ դրանք դադարում են հետապնդել զուտ մարզական նպատակներ, կարող են թվալ ուժերի անտեղի վատնում: Սակայն դա Կարենին չի վերաբերվում: Նրա մարզական չարությունը վկայում է միայն շախմատի նկատմամբ ամենալուրջ վերաբերմունքի եւ իսկական պրոֆեսիոնալ մոտեցման մասին, որն անչափ ողջունելի է: Հիշո՞ւմ եք, օլիմպիադայում խաղալով Հայաստանի երկրորդ հավաքականի կազմում, ինչպես էր Կարենը պայքարում յուրաքանչյուր միավորի համար: 12 պարտիաներից 9-ում ունենալով սեւ ֆիգուրները, նա վաստակեց 10 միավոր, որը թիմի ձեռք բերած միավորների առյուծի բաժինն էր: Օլիմպիական մրցաշարի մի հատվածում Կարենը տարավ 6 անընդմեջ հաղթանակ: Այդ արդյունքներով նա արժանացավ միջազգային վարպետի կոչման, միաժամանակ առաջին անգամ լրացնելով գրոսմայստերական նորման:

Իր հաղթական երթը Կարենը սկսել էր դեռեւս անցյալ տարվա սկզբից. Պետրոսյանի հուշամրցաշար, Սանկտ Պետերբուրգի մրցաշար, «Կասպարովի գավաթ» եւ «Կրեմլյան աստղեր» մրցաշարեր, Հայաստանի առաջնություն, օլիմպիադայից հետո՝ մինչեւ 16 տարեկանների աշխարհի առաջնություն, Ռուսաստանի գավաթ... Կարիք չկա վաստակած միավորների վիճակագրությամբ զբաղվել: Բավական է ընթերցողների ուշադրությունը հրավիրել այդ կարճ ժամանակահատվածում Կարեն Ասրյանի անհատական գործակցի ֆանտաստիկ աճի վրա: Դատեցեք ինքներդ. 1996 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ այն եղել է 2310, այս տարվա հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 2440, իսկ այժմ՝ 2530: Ընդամենը մեկ տարի երեք ամսվա ընթացքում Կարենի անհատական գործակիցն աճել է 220 միավորով, ընդհուպ հասնելով գրոսմայստերական ցուցանիշի:

Էլոյի գործակցի այս տպավորիչ թռիչքի համար էական նշանակություն ունեցավ նաեւ Կարենի հաջողությունը Կրասնոդարում՝ Ռուսաստանի գավաթի հերթական փուլում: Այս մրցաշարի հովանավորը տեղի «Սուսաննա» անհատական ձեռնարկության տնօրեն, մեր հայրենակից Սամվել Հովհաննիսյանն էր: Լինելով շախմատի մեծ էնտուզիաստ, անցյալում վարպետության թեկնածու, նա ողջ մրցաշարի ընթացքում նյութական եւ բարոյական մեծ աջակցություն ցուցաբերեց Կարենին եւ նրա հորը՝ Արարատին: Կարենը վարձահատույց եղավ իր գերազանց խաղով: 9 հնարավորից վաստակելով 6 միավոր, 19 գրոսմայստերների եւ 24 միջազգային վարպետների մեջ նա գրավեց 5-րդ տեղը եւ երկրորդ անգամ լրացրեց միջազգային գրոսմայստերի նորման: Շախմատային բարձունքներ տանող ճանապարհին հաղթահարվեց եւս մեկ՝ հերթական արգելք:

Կարենի նվաճումներն այնքան համոզիչ են եւ օրինաչափ, որ արդեն դադարել են զարմանք պատճառելուց, իսկ թե այդ նվաճումների ետեւում ինչքան չարչարանք, համառ աշխատանք ու անվերջ պայքար կա թաքնված, գիտեն միայն Կարենը եւ նրա հայրը, որը որդու առաջին եւ անփոփոխ մարզիչն է: Իհարկե, շախմատային հոգսերից զերծ չէ նաեւ մայրը՝ Սուսան Ասրյանը, որն, ի դեպ, Կարենի դասղեկն է թիվ 171 դպրոցում: Իմ այն հարցին, թե ի՞նչ է շախմատն իրենց ընտանիքի համար, նա պատասխանում է. «Շախմատն արդեն ամեն ինչ է մեզ համար՝ և՛ մեր հույսն ու սպասումը, և՛ հոգսն ու ուրախությունը»:

Այս տարի Կարենն ավարտում է դպրոցը: Խորհրդանշական է, որ նա առաջին դասարանում դարձավ առաջին կարգային, բարձր դասարաններում՝ բարձրակարգ շախմատիստ, եւ բացառված չէ, որ դպրոցին հրաժեշտ տա իբրեւ գրոսմայստեր: Իսկ այդ հնարավորությունն Ասրյանն ունի: Այս օրերին նա Ֆրանսիայում է եւ մասնակցում է Փարիզի բաց առաջնությանը, որտեղ գրոսմայստերական երրորդ նորման լրացնելու դեպքում կարժանանա այդ պատվավոր կոչմանը: Մաղթենք Կարենին, որ իր ծննդյան 17-րդ տարեդարձի առթիվ (որ լրանում է ապրիլի 24-ին) ինքն իրեն եւ հայ շախմատասերներին մատուցի այդ նվերը:

ԿԱՐԵՆ ԱՍՐՅԱՆ

Ծնվել է 1980 թ. ապրիլի 24-ին, Երեւանում:

Միջազգային վարպետ 1996 թվականից: Երեք անգամ դարձել է ՀՀ մինչեւ 18 տարեկանների չեմպիոն (1993-95 թթ.): Աշխարհի մինչեւ 14 տարեկանների 4-րդ մրցանակակիր (Սեգեդ, 1994 թ.), աշխարհի մինչեւ 16 տարեկանների փոխչեմպիոն (Իսպանիա, 1996 թ.), Տ. Պետրոսյանի հուշամրցաշարի կրկնակի հաղթող (Մոսկվա, 1996 թ., 1997 թ.), «Կասպարովի գավաթ» մրցաշարի հաղթող (1996 թ.): ՀՀ առաջնությունում գրավել է 7-րդ տեղը (1996 թ.)՝ երկրորդ անգամ լրացնելով միջազգային վարպետի նորման (առաջինը լրացրել էր Սանկտ Պետերբուրգում, 1996 թ. փետրվարին): Երեւանյան օլիմպիադայում իր խաղատախտակի վրա գերազանց արդյունք ցույց տալով (10 միավոր 12 հնարավորից)՝ լրացրել է գրոսմայստերի նորմա; Գրոսմայստերի երկրորդ նորման լրացրել է «Ռուսաստանի գավաթ» մրցաշարում (Կրասնոդար, 1997 թ. մարտին): Էլոյի ընթացիկ գործակիցը՝ մոտ 2530:

ՄՈՐԵՅՐԱ (Էկվադոր) — ԱՍՐՅԱՆ (Հայաստան)

Երեւան, 1996 թ.

1. c4 e6 2. Ձf3 Ձf6 3. g3 d5 4. b3 Փe7 Փg2 0-0 6. 0-0 c5 7. d3 Ձc6 8. Փb2 d4 9. a3 e5 10. e4 Ձe8 11. Ձbd2 Ձd6 12. b4 cb 13. ab b5 14. c5 Ձb7 15. Ձb3 Փe6 16. Ձ:e5 Ձ:e5 17. Ձd4 Փg4 18. Թc2 Նc8 19.f4

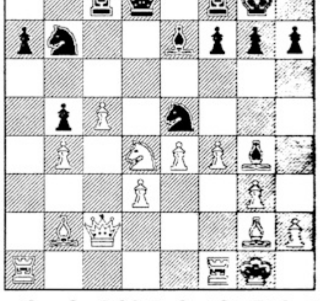

19. ...Ձ:c5 20. fe Ձa4 21. Թb3 a5 22. e6 Ձ:b2 23. ef+ Աh8 24. Թ:b2 Փ:b4 25. Նac1 Փc3, սպիտակները հանձնվեցին: